

فصل اول

آشنایی مقدماتی با استان بوشهر

- موقعیت جغرافیایی
- مساحت
- تقسیمات کشوری
- مذهب ، زبان و گویش
- پیشینه تاریخی
- وضعیت کلی شهرستانهای استان

۱-۱- موقعیت جغرافیایی

استان بوشهر در جنوب غربی ایران و در فاصله ۲۷ درجه و ۱۸ دقیقه تا ۳۰ درجه و ۱۴ دقیقه عرض جغرافیایی و ۵۰ درجه و ۸ دقیقه تا ۵۲ درجه و ۵۷ دقیقه طول جغرافیایی واقع گردیده است. این استان از شمال به استانهای خوزستان و کهگیلویه و بویراحمد، از جنوب به خلیج فارس و استان هرمزگان، از مشرق به استان فارس و از غرب به خلیج فارس محدود بوده و دارای ۶۲۵ کیلومتر مرز آبی با خلیج فارس می باشد.

۱-۲- مساحت

استان بوشهر با ۲۳۱۶۷/۵ کیلومتر مربع وسعت حدود ۱/۴ درصد از مساحت کل کشور را به خود اختصاص داده و از این لحاظ هفدهمین استان کشور محسوب می گردد. مساحت کشور ۱/۶ میلیون کیلومتر مربع میباشد که ۱/۲ درصد از مساحت کشورهای جهان (۱۳۳/۹ میلیون کیلومتر مربع) را شامل میشود. شهرستان دشتستان با ۶۳۶۶/۲۴۸ کیلومتر مربع بزرگترین شهرستان استان و شهرستان بوشهر با ۱۴۴۱/۹۴۹ کیلومتر مربع به عنوان کوچکترین شهرستان استان محسوب می شوند.

طول نوار ساحلی استان بوشهر در حاشیه خلیج فارس برابر ۶۲۵ کیلومتر میباشد که ۴۵ درصد از طول ساحل شمالی خلیج فارس را از بندرعباس تا فاو (۱۳۷۵ کیلومتر) دربرمی گیرد. طول نوار ساحلی کشور در شمال و جنوب برابر ۲۴۴۰ کیلومتر میباشد که حدود ۰/۷ درصد از طول نوار ساحلی در جهان (۳۵۶ هزار کیلومتر) را شامل میشود.

۱-۳- تقسیمات کشوری

در سال ۱۳۸۵ استان بوشهر دارای ۹ شهرستان شامل بوشهر، تنگستان، دشتستان، دشتی، کنگان، دیر، گناوه، دیلم و جم و نیز ۲۲ بخش، ۴۳ دهستان و ۲۹ شهر بوده است. تعداد آبادیهای دارای سکنه استان نیز بر اساس آخرین برآوردها نزدیک به ۶۹۰ مورد بوده است.

نقشه ۱-۱ :

۴-۱- مذهب، زبان و گویش

بیش از ۹۹ درصد ساکنین استان را مسلمانان تشکیل می‌دهند که اکثریت آنها نیز شیعه می‌باشند. مسلمانان اهل تسنن در شهرستانهای بوشهر، کنگان، دیر سکونت دارند. حدود ۱۵٪+ درصد از ساکنین استان بوشهر را اقلیت‌های دینی خصوصاً زرتشتی تشکیل می‌دهند و شمار معدودی کلیمی و مسیحی نیز در استان زندگی می‌کنند. زبان و گویش اکثر مردم استان بوشهر فارسی است. زبان عربی بعد از زبان فارسی رایج‌ترین زبان ساکنین شهرها و روستاهای ساحلی در شهرستانهای کنگان، دیر، گناوه و جزیره شیف در شهرستان بوشهر می‌باشد. زبان ترکی نیز زبان رایج عشایر استان است و بیشتر در مناطق دشتستان و دشتی رواج دارد.

۵-۱- پیشینه تاریخی

قدیمی‌ترین نشانه‌های بدست آمده از سکونت انسان در سرزمین بوشهر، به عهد عیلامی و تمدن بین‌النهرین برمی‌گردد. در زمان مادها در آغاز سده هشتم قبل از میلاد سرزمین بوشهر جزء یکی از ایالت‌های جنوب غربی آن دولت بوده و در زمان حکومت هوخشتره جزو ساتراپ‌نشین چهاردهم دولت ماد بوده است. از دوره هخامنشیان آثار با ارزشی در اطراف شهر برازجان کشف شده است. در دوره ساسانیان و در زمان اردشیر بابکان شهر و رام اردشیری در دو فرسنگی شهر بوشهر بنا نهاده شد که اکنون خرابه‌های آن به نام ریشهر معروف است.

تاریخ بوشهر پر از صحنه‌های مبارزات مردمی بر علیه نیروهای بیگانه می‌باشد. مبارزات مردم استان بوشهر با استعمارگران انگلیسی بعنوان یک سند زرین در تاریخ کشور ایران ثبت و ضبط گردیده است. همچنین حضور چشمگیر نیروهای مردمی استان در جنگ تحمیلی با عراق در خشکی و دریا نشانگر روحیه سلحشوری و وطن پرستی مردم استان می‌باشند. از لحاظ فرهنگی نیز استان بوشهر دارای سابقه درخشانی می‌باشد. براساس اسناد و مدارک تاریخی، اولین دستگاه چاپ در زمان صفویه وارد شهر بوشهر گردید. نخستین خط تلگراف نیز در بوشهر کشیده شد که ایران را به هندوستان و نهایتاً اروپا متصل نمود. با رواج آموزش و پرورش نوین و تأسیس مدارس جدید، مدرسه سعادت در سال ۱۳۱۷ هجری قمری در بوشهر تأسیس گردید. در سال ۱۳۱۸ هجری قمری چاپخانه مظفری بوشهر تأسیس و راه اندازی شد. یکسال بعد نخستین روزنامه فکاهی در ایران به نام طلوع در بوشهر منتشر گردید. این نشریه حدود بیست و اندی سال به انتشار خود ادامه داد و از مهمترین جراید طرفدار آزادی، دموکراسی و مشروطیت در سرتاسر جنوب ایران بود.

از اواخر قاجاریه تا سال ۱۳۱۶ کشور ایران به ۲۷ بخش تقسیم شده بود که بوشهر، بندر و جزایر خلیج فارس یکی از این بخشها محسوب میگردید. از این سال در تقسیمات جدید کشوری، بوشهر و توابع آن یکی از شهرستانهای استان هفتم محسوب شده و جزء قلمرو استانداری فارس گردید. در سال ۱۳۳۹ تغییراتی در

تقسیمات سیاسی کشور داده شد و بوشهر و توابع آن به نام فرمانداری کل بنادر و جزایر خلیج فارس به مرکزیت بوشهر از استان فارس جدا گردید. در اوایل دهه ۱۳۴۰ این فرمانداری کل و فرمانداری کل بنادر و جزایر دریای عمان تحت عنوان فرمانداری کل بنادر و جزایر خلیج فارس و دریای عمان ادغام گردید. در آذر ماه سال ۱۳۴۶ این فرمانداری کل به استان ساحلی تغییر نام یافت و بوشهر و توابع آن زیر نظر استانداری ساحلی به مرکزیت بندر عباس قرار گرفت. در آذر ماه سال ۱۳۴۹ شهرستانهای بوشهر و دشتستان تحت عنوان فرمانداری کل بوشهر از استان ساحلی منتزع گردید و نهایتاً در تاریخ ۵۲/۷/۹ استان بوشهر با دو شهرستان بوشهر و دشتستان تشکیل و پس از سالها بوشهر قلمرو ویژه خود را بدست آورد. لازم به ذکر است بر اساس مصوبه شورای انقلاب در اواخر بهمن ماه ۱۳۵۸ شهرستانهای کنگان، گناوه، تنگستان و رودباران (پس از چندی تغییر نام به دشتی) تشکیل و از شهرستان بوشهر منتزع شدند. شهرستان دیر نیز در خرداد ۱۳۵۹ تشکیل و از شهرستان کنگان منتزع گردید. شهرستان دیلم و شهرستان جم به ترتیب در تاریخهای مهر ۱۳۷۴ و اسفند ۱۳۸۱ تشکیل و از شهرستانهای گناوه و کنگان منتزع شدند.

۱-۶- وضعیت کلی شهرستانهای استان

شهرستان بوشهر

شهرستان بوشهر دارای دو بخش مرکزی و خارگ بوده و متشکل از ۳ شهر بوشهر، خارگ و چغادک، ۲ دهستان و ۳۹ آبادی می باشد. بخش مرکزی در برگیرنده دهستان های انگالی به مرکزیت کره بند و حومه به مرکزیت چغادک است و بخش خارگ نیز دارای یک شهر به نام خارگ می باشد. مساحت شهرستان بوشهر ۱۳۰۸/۳ کیلومتر مربع (۵/۷ درصد کل مساحت استان) و مرکز آن بندر بوشهر با حدود ۱۷۰ هزار نفر جمعیت در سال ۱۳۸۵ است. این شهرستان از شمال به شهرستان گناوه، از جنوب به دریای خلیج فارس و شهرستان تنگستان، از غرب به خلیج فارس و از شرق به شهرستان دشتستان محدود گردیده است. شهرستان بوشهر از دو بخش ساحلی و دشت تشکیل گردیده است و هیچ ارتفاع مهمی در این شهرستان وجود ندارد.

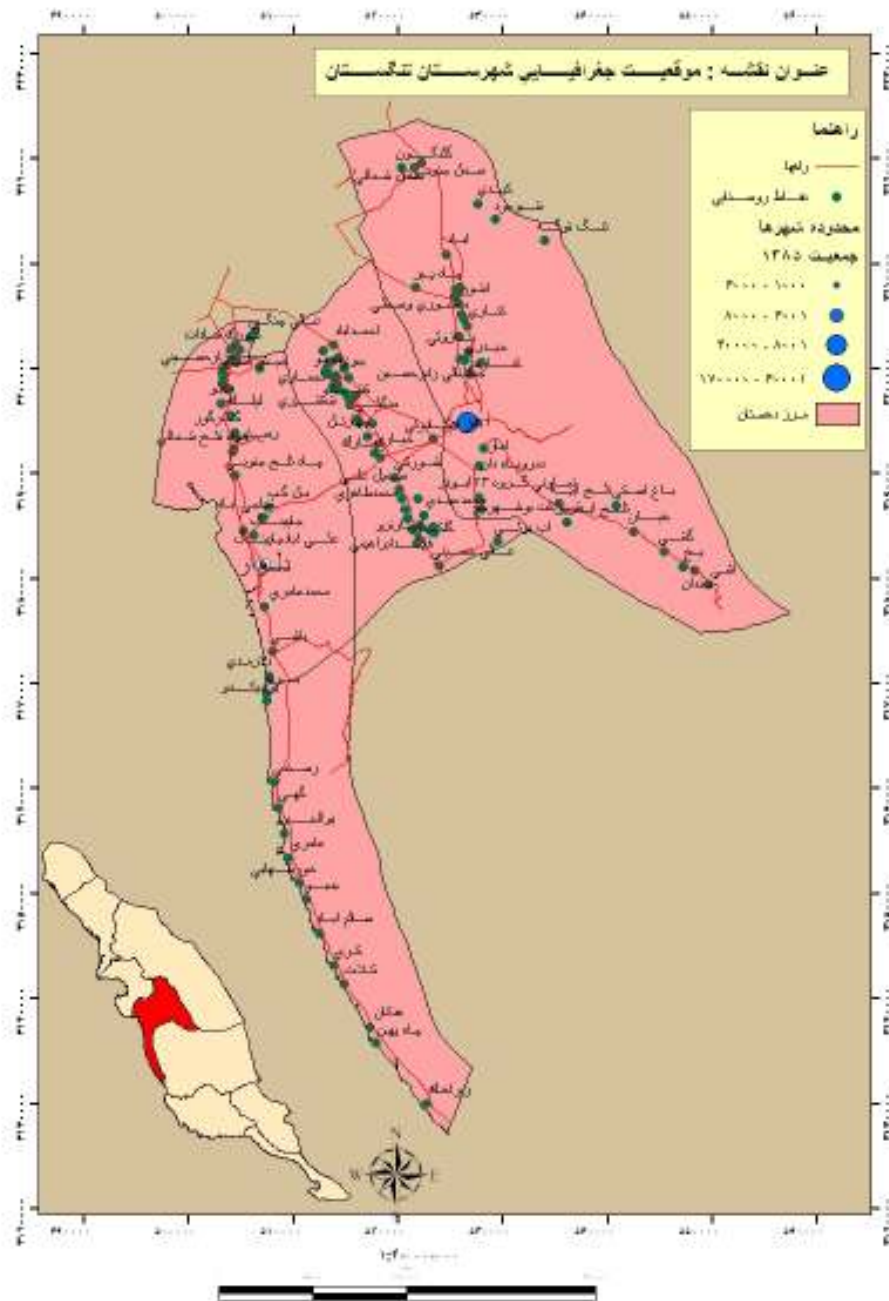
جمعیت شهرستان بوشهر براساس نتایج سرشماری نفوس و مسکن سال ۱۳۸۵ برابر ۲۲۵۲۹۷ نفر (۲۵/۴ درصد کل جمعیت استان) بوده که در حدود ۸۶/۷ درصد آن شهرنشین می باشند. تراکم نسبی جمعیت شهرستان بوشهر معادل ۱۷۲/۲ نفر در کیلومتر مربع است. فعالیتهای غالب اقتصادی و بازرگانی در این شهرستان عمدتاً در زمینه خدمات، صنعت و شیلات می باشد. بعلاوه بندر بوشهر بعنوان قدیمی ترین بندر بازرگانی استان در این شهرستان واقع شده است. نرخ بیکاری در این شهرستان درحد متوسط استان و برابر ۹/۱۶ درصد در سال ۱۳۸۵ بوده است.

شهرستان تنگستان

شهرستان تنگستان به مرکزیت اهرم، دارای دو بخش مرکزی و ساحلی بوده و از ۴ دهستان اهرم، باغک، دلوار و بوالخیر تشکیل شده است. شهر اهرم که مرکز تنگستان محسوب می شود در فاصله ۴۵ کیلومتری جنوب شرقی بندر بوشهر واقع شده است. شهرستان تنگستان با ۱۸۹۶/۹۴ کیلومتر مربع مساحت، ۸/۲ درصد از کل مساحت استان را بخود اختصاص داده است. این شهرستان از سه ناحیه ساحلی، دشتی و کوهستانی تشکیل گردیده است و مهمترین ارتفاعات آن کارتنگ و مند می باشد. شهر اهرم مرکز شهرستان تنگستان میباشد. این شهرستان از دو بخش شامل مرکزی و دلوار، دوشهر شامل اهرم و دلوار و چهار دهستان شامل بوالخیر، دلوار، اهرم و باغک تشکیل شده است. مهمترین جاذبه های سیاحتی شهرستان شامل موزه و منزل رئیس علی دلواری واقع شهر دلوار، قلعه کلات (منسوب به زائر خضرخان تنگستانی) در شمال شهر اهرم، سواحل دریا، چشمه های آب گرم اهرم و میر احمد، تفرجگاههای خائیز و ... میباشد.

براساس نتایج سرشماری نفوس و مسکن سال ۱۳۸۵ جمعیت این شهرستان ۶۳۷۳۵ نفر (۷/۲ درصد کل جمعیت استان) بوده است. این شهرستان با حدود ۲۴/۵ شهرنشین کمترین میزان شهرنشینی را در استان داشته است. تراکم نسبی جمعیت شهرستان تنگستان معادل ۳۳/۶ نفر در کیلومترمربع است. بزرگترین شهر آن اهرم با حدود ۱۲۳۴۰ نفر و شهر دلوار با ۳۲۵۶ نفر در سال ۱۳۸۵ میباشد. فعالیتهای غالب اقتصادی و بازرگانی در این شهرستان صید و صیادی، کشاورزی و صنایع معدنی است. عمده ترین محصولات کشاورزی این شهرستان، خرما می باشد. همچنین این شهرستان دارای معادن در بخش سنگ گچ و سنگ لاشه میباشد که اشتغال مناسبی را در این بخش فراهم نموده است. در شهر دلوار نیز چندین مزرعه پرورش میگو وجود دارد که محصول تولیدی آنها عمدتاً به کشورهای دیگر صادر میشود. علیرغم قابلیت های مذکور این شهرستان بیشترین نرخ بیکاری را با ۱۵/۸۷ درصد در بین شهرستانهای استان در سال ۱۳۸۵ داشته است.

نقشه ۱-۳:

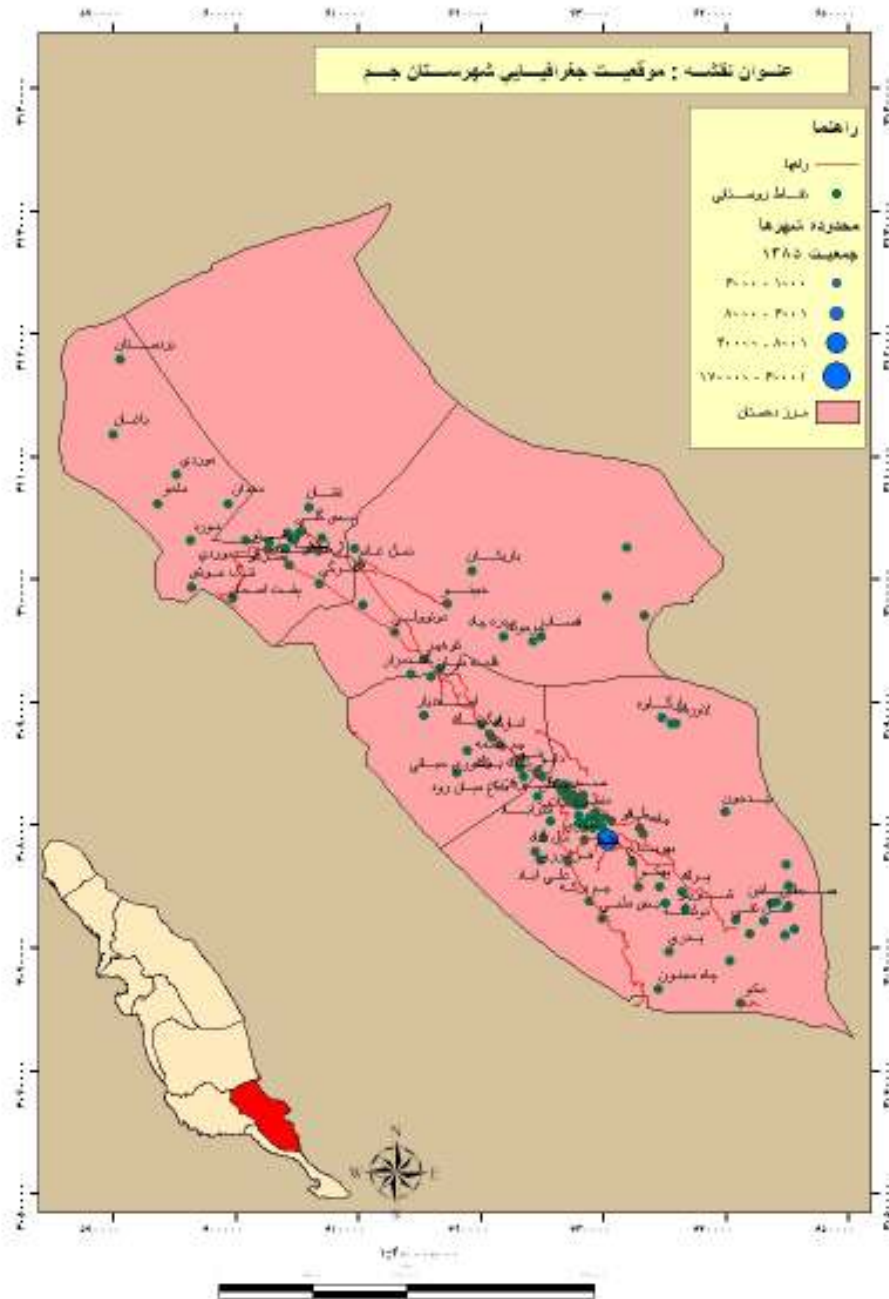

شهرستان جم

شهرستان جم به مرکزیت شهر جم، دارای دو بخش مرکزی و ریز بوده و از پنج دهستان جم، کوری، انارستان، تشان و ریز تشکیل شده است. شهرهای این شهرستان شامل جم با حدود ۱۱ هزار نفر و ریز با حدود ۱۸۰۰ نفر جمعیت در سال ۱۳۸۵ می باشند. شهر جم به عنوان مرکز شهرستان در فاصله ۲۶۰ کیلومتری بندر بوشهر واقع شده است. شهرستان جم با ۱۹۵۲/۱۳ کیلومتر مربع مساحت، ۸/۵ درصد از کل مساحت استان را بخود اختصاص داده است. براساس نتایج سرشماری نفوس و مسکن سال ۱۳۸۵ جمعیت این شهرستان برابر ۳۸۵۷۸ نفر (۴/۳ درصد کل جمعیت استان) بوده که حدود ۳۳/۴ درصد آن شهرنشین می باشند. تراکم نسبی جمعیت شهرستان جم معادل ۱۹/۸ نفر در کیلومتر مربع است. از جاذبه های گردشگری این شهرستان میتوان به حمام قاجاریه، قلعه حیدری، گلو کلات، کوه پدری (پردیس) و ... اشاره نمود.

شهرستان جم با توجه به ذخائر گازی نار و کنگان و بزرگترین پالایشگاه گاز کشور (ولیعصر عج) و همجواری با پارس جنوبی و پروژه در دست احداث بزرگراه عسلویه - جم - فیروزآباد از موقعیت ویژه ای برخوردار میباشد. شهر جم با توجه به وضعیت آب و هوایی مناسبتر در مقایسه با نواحی ساحلی و نزدیکی به منطقه ویژه اقتصادی انرژی پارس به شدت از نظر جمعیت و شهرنشینی در حال توسعه بوده و محل اسکان نیروهای کارشناسی فعال در پالایشگاهها و صنایع پتروشیمی در این شهر پیش بینی شده است. ضمناً این شهرستان از مراکز عمده تولیدات باغی استان به خصوص مرکبات (لیموترش) میباشد. این شهرستان پس از شهرستان کنگان با ۲/۹۵ درصد کمترین نرخ بیکاری را در استان در سال ۱۳۸۵ داشته است.

نقشه ۱-۴:

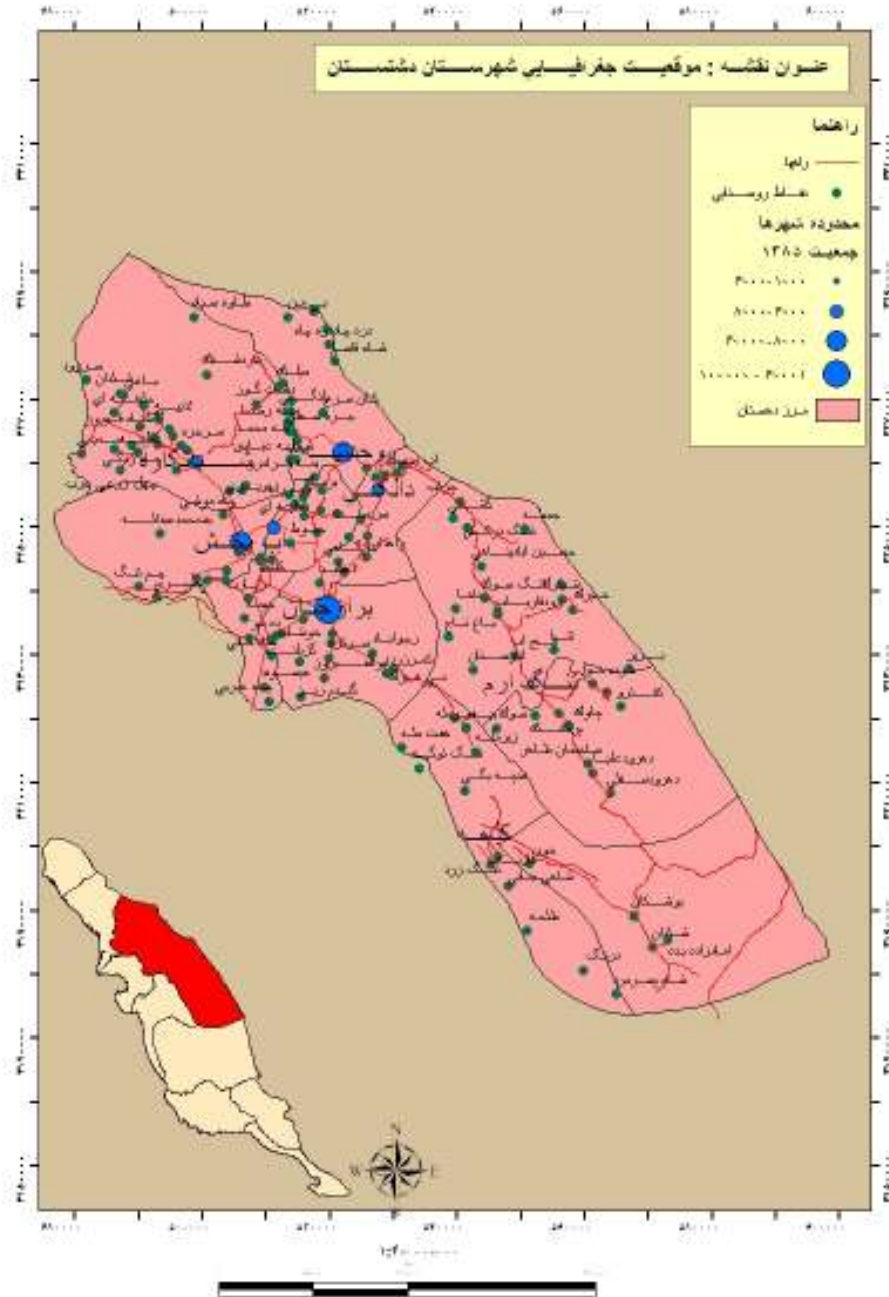

شهرستان دشتستان

شهرستان دشتستان به مرکزیت شهر برازجان دارای ۸ شهر، ۵ بخش، ۱۱ دهستان و ۱۴۹ آبادی دارای سکنه میباشد. شهرهای این شهرستان، برازجان، سعدآباد، شبانکاره، دالکی، وحدتیه، آب پخش، تنگ ارم و کلمه میباشد. بخشها و دهستانهای آن عبارت از بخش مرکزی شامل دهستانهای حومه، دالکی و زیارت، بخش شبانکاره شامل دهستانهای شبانکاره و درواهی، بخش بوشکان شامل دهستانهای بوشکان و پشت کوه، بخش ارم شامل دهستانهای ارم و دهرود، بخش سعدآباد شامل دهستانهای زیرراه و وحدتیه است. از جاذبه های مهم سیاحتی این شهرستان میتوان به گوردختر و کوشک اردشیر (تنگ ارم، دشت بزیر)، کاخ هخامنشی بردک سیاه در شمال شهر برازجان، کاخ هخامنشی چرخاب در جنوب برازجان، دژ برازجان، نخلستانهای آب پخش، امامزاده شاهزاده ابراهیم و ... اشاره نمود.

مساحت شهرستان دشتستان در حدود ۵۹۰۱/۶۱ کیلومتر مربع است که ۲۵/۶ درصد کل مساحت استان را شامل می گردد. مرکز این شهرستان شهر برازجان با حدود ۹۳ هزار نفر جمعیت است که در حد فاصل ۶۰ کیلومتری شرق شهر بوشهر قرار گرفته است. این شهر بدلیل موقعیت جغرافیائی خود که در مسیرهای اصلی ارتباطی استان فارس و خوزستان قرار گرفته قرار گرفته است از اهمیت ویژه ای در استان برخوردار است. شهرستان دشتستان از دو ناحیه دشت و کوهستانی تشکیل شده و مهمترین ارتفاعات آن کوه گیسگان، کوه بزیر و کوه بوشکان می باشد. جمعیت شهرستان دشتستان براساس نتایج سرشماری نفوس ومسکن سال ۱۳۸۵ برابر ۲۲۶۹۰۵ نفر (۲۵/۶ درصد کل جمعیت استان) بوده که ۶۴/۷ درصد آن شهرنشین هستند. تراکم نسبی جمعیت شهرستان دشتستان معادل ۳۸/۴ نفر در کیلومترمربع است. فعالیتهای غالب اقتصادی و بازرگانی در این شهرستان عمدتاً در زمینه نخایلات، معدن و صنایع معدنی، صنایع تبدیلی و صنایع دستی است. این شهرستان سهم عمده ای در تولید خرما و مواد معدنی استان دارا می باشد. نرخ بیکاری این شهرستان در سال ۱۳۸۵ برابر ۱۱ درصد بوده است که از نرخ بیکاری استان (۹/۰۶ درصد) بالاتر میباشد.

نقشه ۱-۵:

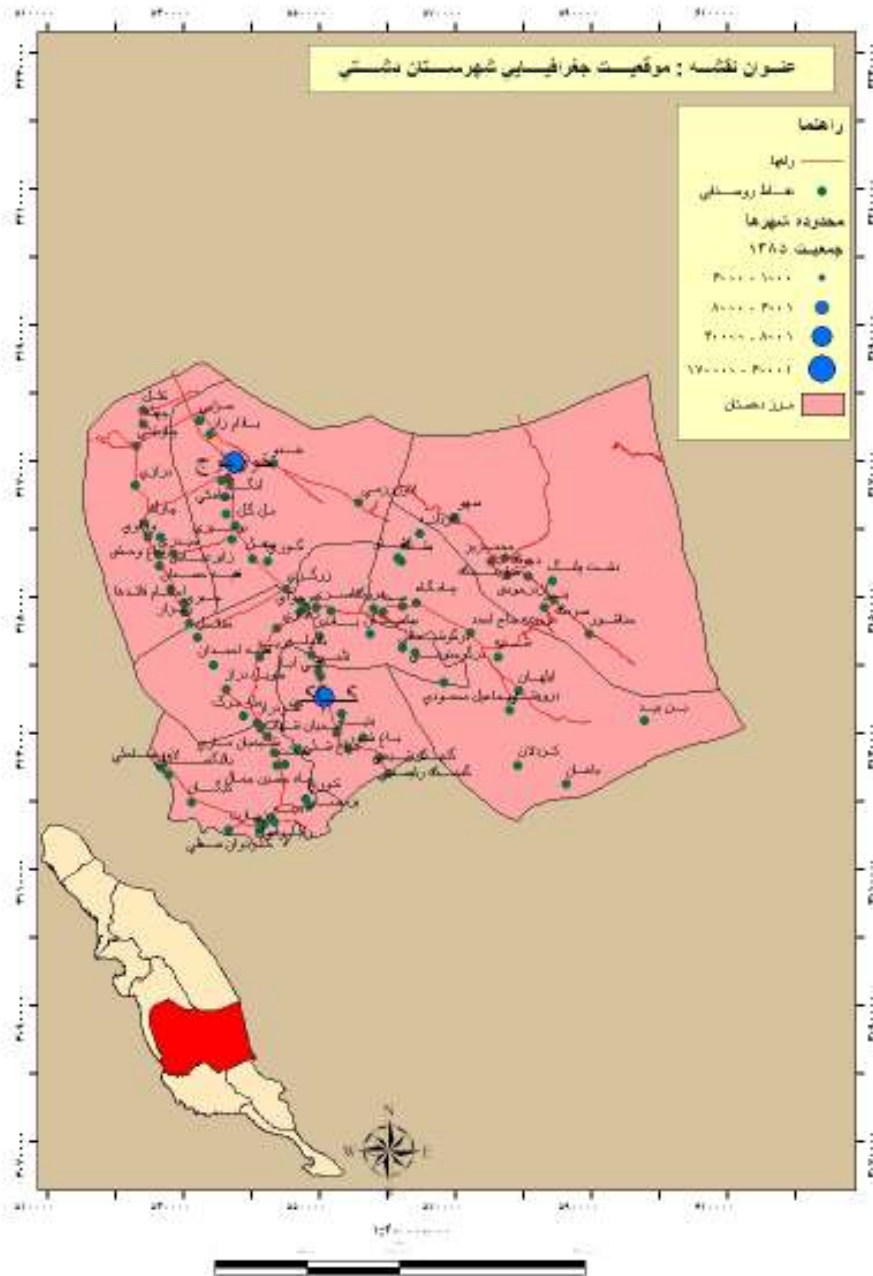

شهرستان دشتی

شهرستان دشتی به مرکزیت شهر خورموج از سه بخش مرکزی، شنبه و طسوج و کاکلی تشکیل شده که بخش مرکزی شامل دهستان های مرکزی و خورموج، بخش شنبه و طسوج شامل دهستان های شنبه و طسوج و بخش کاکلی شامل دهستان های کاکلی، چغاپور و کنگان می باشد. شهرستان دشتی با ۴۸۵۱/۳۵ کیلومتر مربع وسعت ۲۱ درصد کل مساحت استان را به خود اختصاص و در شرق استان بوشهر واقع گردیده است. شهرستان تنگستان و دشتستان در سمت شمال آن، استان فارس و شهرستان دیر در سمت جنوب آن و خلیج فارس در سمت مغرب و استان فارس در سمت مشرق قرار دارد. قلعه خورموج، کلات مند، قلعه دختر، شاهزاده محمد، عمارت شیرینه و قلعه داراب خان از جاذبه های سیاحتی و زیارتی شهرستان دشتی میباشند.

جمعیت شهرستان دشتی براساس نتایج سرشماری نفوس و مسکن سال ۱۳۸۵ برابر ۷۴۸۹۸ نفر (۸/۴ درصد کل جمعیت استان) بوده که ۵۶/۳ درصد آن شهرنشین هستند. تراکم نسبی جمعیت شهرستان دشتی معادل ۱۵/۴ نفر در کیلومترمربع است. خورموج با حدود ۳۲ هزار نفر بزرگترین شهر در شهرستان میباشد. این شهرستان از شهرستانهای مهم استان در زمینه تولید محصولات کشاورزی محسوب می شود که محصولات متنوعی در آن کشت می شود. این شهرستان همچنین یکی از مناطق مهم در زمینه پرورش میگو در استان است. نرخ بیکاری این شهرستان ۱۲/۸۵ درصد در سال ۱۳۸۵ بوده است که پس از شهرستان تنگستان از بیشترین نرخ در استان برخوردار است.

نقشه ۱-۶:

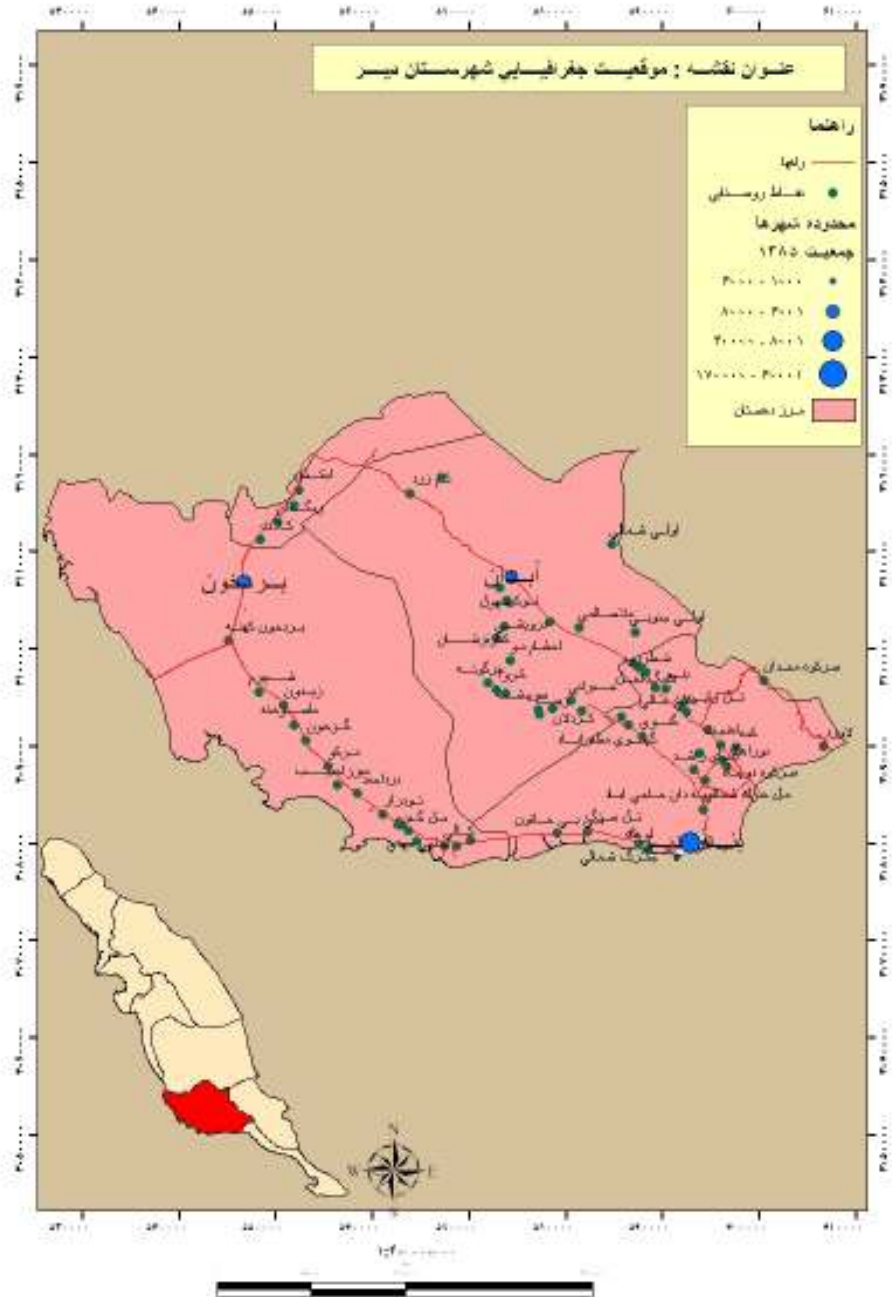

شهرستان دیر

شهرستان دیر به مرکزیت شهر دیر از دو بخش مرکزی و بردخون تشکیل شده که بخش مرکزی شامل دهستان های آبدان و حومه و بخش بردخون شامل دهستان های آبکش و بردخون می باشد. شهرستان دیر با ۲۳۳۳/۱۳ کیلومتر مربع وسعت در حدود ۱۰/۱ درصد از مساحت استان را به خود اختصاص داده است. این شهرستان بیشتر در منطقه جلگه ای ساحلی قرار داشته و ارتفاعات مهمی ندارد. شهر دیر با ۱۸۵۰۰ نفر جمعیت مرکز این شهرستان و در فاصله ۲۰۰ کیلومتر جنوب شرقی بوشهر واقع شده است. شهرستان دشتی در سمت شمال آن، شهرستان کنگان و خلیج فارس در سمت جنوب آن و خلیج فارس در جنوب آن و خلیج فارس در سمت مغرب و شهرستانهای کنگان و دشتی در مشرق آن قرار دارند. بندر دیر یکی از بنادر قدیمی سواحل خلیج فارس است که در گذشته های دور مرکز تجاری و بازرگانی مهمی بوده است. در این شهرستان بقایای شهرها و آبادیهای کهن بسیاری دیده میشود. مسجد بردستان، قلعه بردستان، شاه سید فرج الله، امامزاده سید جمال الدین، سواحل دریا، جزایر و مناطق حفاظت شده بویژه جزیره نخیلو... از جاذبه های سیاحتی و زیارتی مهم این شهرستان میباشد.

جمعیت شهرستان دیر براساس نتایج سرشماری نفوس و مسکن سال ۱۳۸۵ برابر ۴۸۶۳۶ نفر (۵/۵ درصد کل جمعیت استان) بوده که ۵۹/۴ درصد آن شهرنشین هستند. تراکم نسبی جمعیت شهرستان دیر معادل ۲۰/۸ نفر در کیلومترمربع است. فعالیتهای عمده مردم در زمینه کشاورزی به خصوص کشت گوجه فرنگی، صید و صیادی و استخراج معدن بوده است. بزرگترین بندر صیادی کشور (دیر) در این شهرستان واقع شده است. این شهرستان بواسطه نزدیکی به میادین گازی از جمله میادین مهم گازی پارس شمالی، گلشن و فردوس و پارس جنوبی از اهمیت ویژه ای برخوردار شده است و در دهه آتی با تغییرات شگرفی مواجه خواهد شد. نرخ بیکاری این شهرستان در سال ۱۳۸۵ برابر ۱۰/۸۵ درصد بوده است که از متوسط استان بالاتر بوده است.

نقشه ۱-۷:

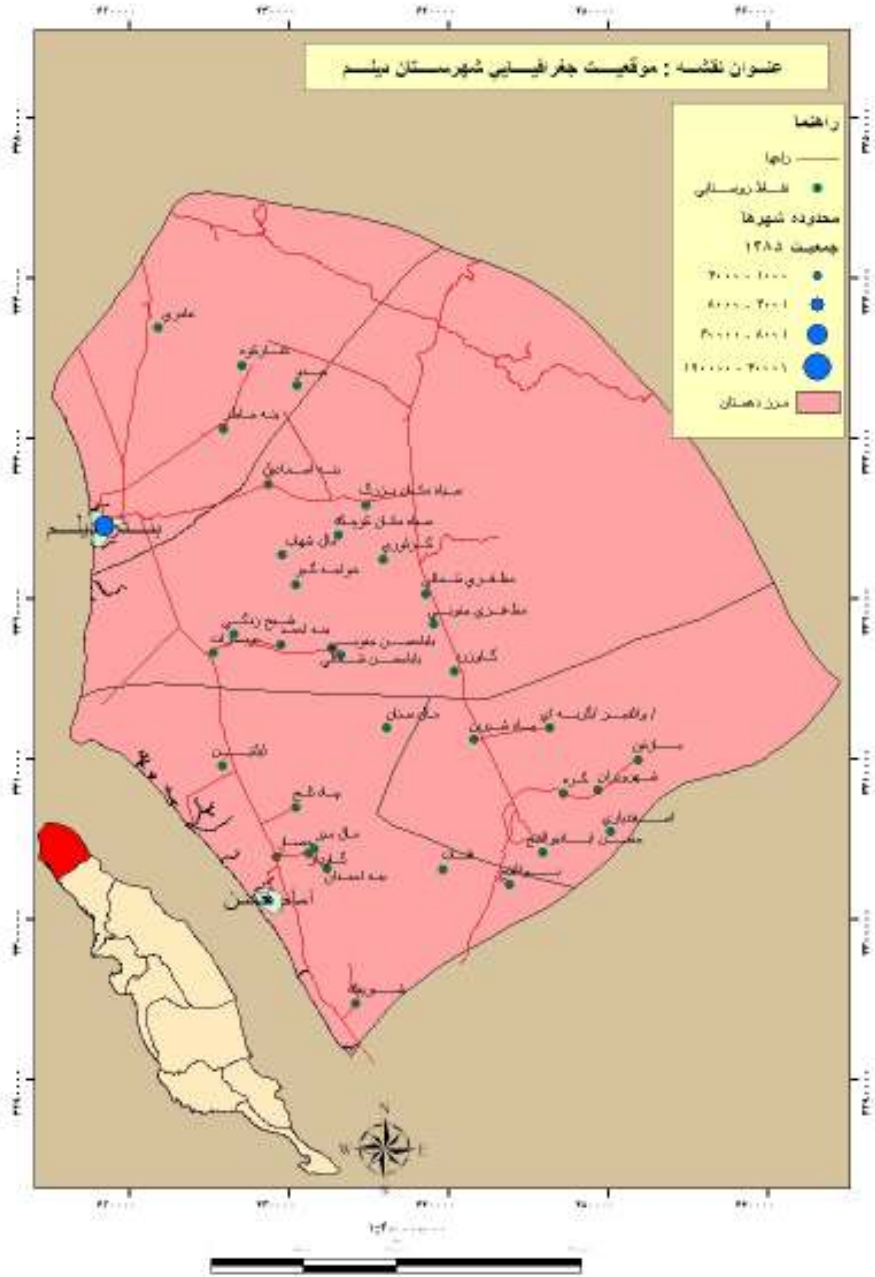

شهرستان دیلم

شهرستان دیلم به مرکزیت شهر بندردیلم از دو بخش مرکزی و امام حسن تشکیل شده که بخش مرکزی شامل دهستان های حومه و لیراوی شمالی و بخش امام حسن شامل دهستان های لیراوی جنوبی و لیراوی میانی می باشد. شهرستان دیلم با $۱۶۰۸/۸$ کیلومتر مربع وسعت در حدود ۷ درصد از مساحت استان را به خود اختصاص داده است. این شهرستان بیشتر در منطقه جلگه ای ساحلی قرار داشته و ارتفاعات مهمی ندارد. شهر بندردیلم با حدود ۲۰ هزار نفر جمعیت در سال ۱۳۸۵ مرکز این شهرستان و در در فاصله ۱۹۷ کیلومتری مرکز استان واقع شده است. استان خوزستان در سمت شمال آن، شهرستان گناوه و خلیج فارس در سمت جنوب، خلیج فارس در سمت مغرب و استان کهگیلویه و بویر احمد در مشرق آن قرار دارند. شهر تاریخی سی نیز (شی نیز) در ۲۰ کیلومتری جنوب بندر دیلم، شهر تاریخی مهربان در ۱۰ کیلومتری شمال بندر دیلم، قلعه حصار، بندر حماد، پارک گردشگری ساحلی و ... از نقاط سیاحتی این شهرستان میباشند.

جمعیت شهرستان دیلم براساس نتایج اولیه سرشماری نفوس و مسکن سال ۱۳۸۵، ۲۹۴۵۱ نفر (۳/۳ درصد کل جمعیت استان) بوده که ۷۵/۲ درصد آن شهرنشین هستند. تراکم نسبی جمعیت شهرستان دیلم معادل ۱۸/۳ نفر در کیلومترمربع است. شهرستان دیلم از نظر صنعتی و کشاورزی نسبت به سایر شهرستانهای استان بسیار فقیر می باشد. فعالیتهای عمده مردم شهرستان خدماتی و صیادی می باشد. منطقه نفتی بهرگان در نزدیکی شهر امام حسن علاوه بر وجود میادین نفتی از مهمترین مراکز اقتصادی بوده و عمده نفت جزیره خارک از این محل پمپاژ میشود. نرخ بیکاری در شهرستان دیلم در سال ۱۳۸۵ برابر ۱۰/۸۲ درصد بوده است که بالاتر از متوسط استان در این سال بوده است.

نقشه ۱-۸:

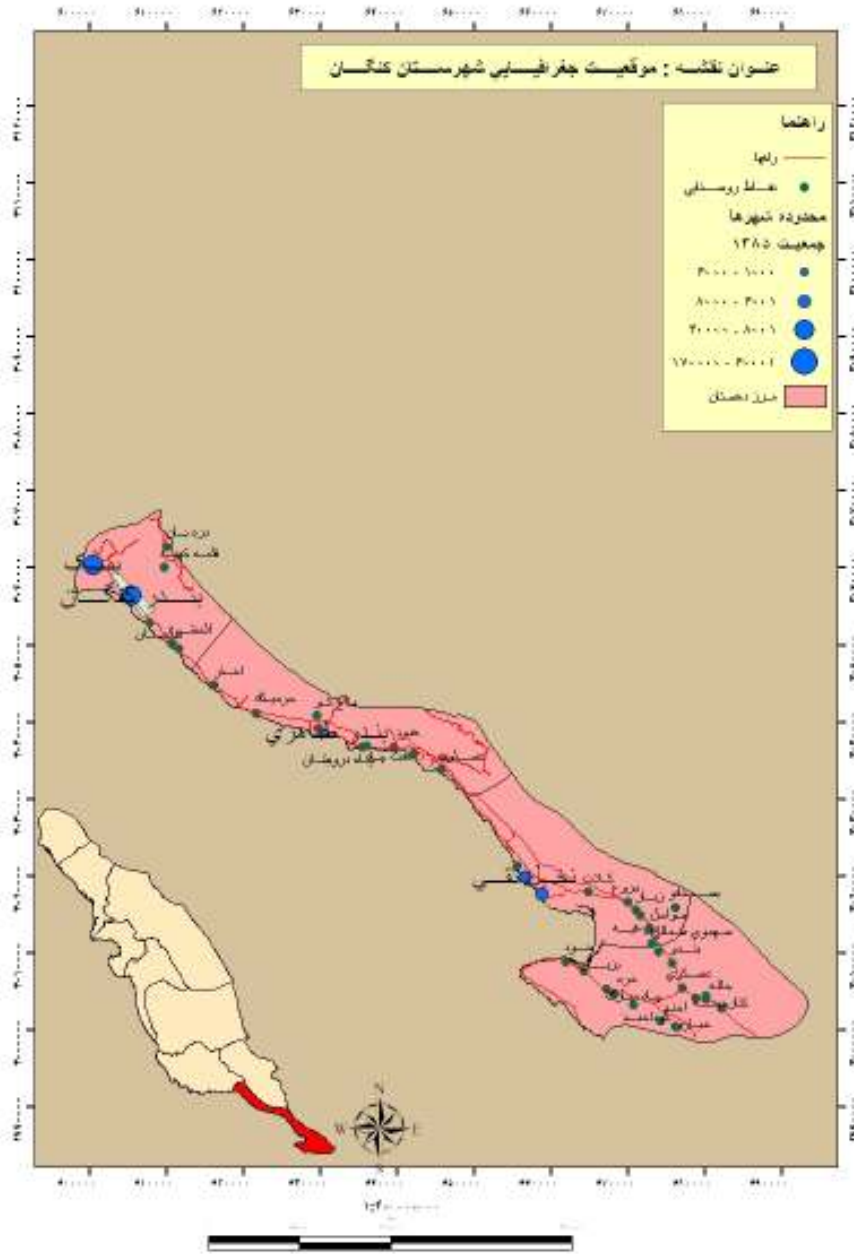

شهرستان کنگان

شهرستان کنگان به مرکزیت شهر کنگان از دو بخش مرکزی و عسلویه تشکیل شده که بخش مرکزی شامل دهستان های حومه و طاهری و بخش عسلویه شامل دهستان های عسلویه و نای بند می باشد . شهر کنگان با جمعیت ۲۴ هزار نفر مرکز شهرستان محسوب می شود و در فاصله ۲۰۰ کیلومتری جنوب شرقی بندر بوشهر واقع شده است . شهرستان کنگان با ۱۱۲۸/۰۳ کیلومتر مربع مساحت ، ۴/۹ درصد از کل مساحت استان را بخود اختصاص داده است . این شهرستان از شمال به شهرستان های دیر و دشتی ، از جنوب به دریای خلیج فارس و استان هرمزگان و از مشرق به شهرستان جم محدود می باشد . بندر تاریخی سیراف ، قلعه طاهری ، سواحل دریا و پارک طبیعی نای بند از مهمترین نقاط سیاحتی شهرستان میباشد .

براساس نتایج سرشماری نفوس و مسکن سال ۱۳۸۵ جمعیت این شهرستان ۹۵۳۴۹ نفر (حدود ۱۰/۷ درصد کل جمعیت استان) بوده که حدود ۵۱/۳ درصد آن شهرنشین می باشند . تراکم نسبی جمعیت شهرستان کنگان معادل ۸۴/۵ نفر در کیلومترمربع است. با توجه به موقعیت جغرافیایی این شهرستان و منابع و ثروت های خدادادی ، مهمترین فعالیت اقتصادی در این منطقه صید و صیادی و صنایع نفت و گاز محسوب می شود . از طرفی بدلیل وجود پالایشگاه های گاز و منطقه ویژه اقتصادی انرژی پارس ، بیشترین حجم اشتغال در بخش صنعت می باشد . این شهرستان در سال ۱۳۸۵ با ۲/۲۲ درصد کمترین نرخ بیکاری را در استان داشته است . تحولات مربوط به پارس جنوبی عامل اصلی و مهم تاثیرگذار بر فعالیت اقتصادی در این شهرستان میباشد .

نقشه ۹-۱:

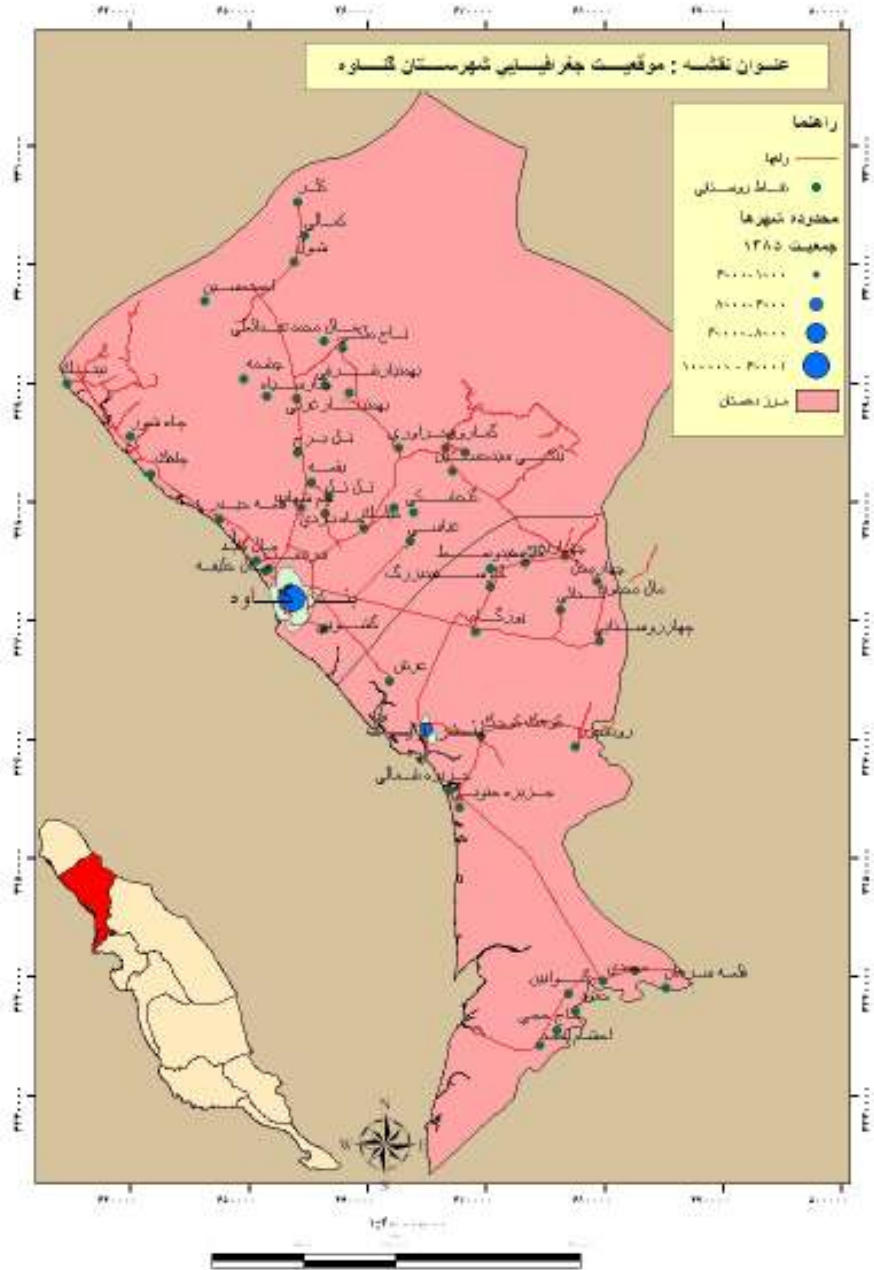

شهرستان گناوه

شهرستان گناوه به مرکزیت شهر گناوه از دو بخش مرکزی و ریگ تشکیل شده که بخش مرکزی شامل دهستان حیات داود و بخش ریگ شامل دهستان رودحله می باشد. شهر گناوه با حدود ۵۹۵۰۰ نفر جمعیت در سال ۱۳۸۵ بر سواحل خلیج فارس، میان بوشهر و دیلم و در فاصله ۱۸ کیلومتری شرق خور امام حسن واقع شده است. مساحت شهرستان گناوه با ۲۰۸۲/۸۴ کیلومتر مربع مساحت، ۹/۰۳ درصد از کل مساحت استان را بخود اختصاص داده است. شهرستان دیلم در سمت شمال، شهرستان بوشهر و دشتستان در سمت جنوب، خلیج فارس در سمت مغرب و استان کهگیلویه و بویر احمد در مشرق این شهرستان قرار دارد. گناوه از شهرهای بسیار قدیمی بوده و نام آن در نوشته های مورخان و جغرافی دانان به صورتهای متفاوت مانند جنابه و گناوه میباشد ذکر شده است. با توجه به کشفیات باستان شناسی، قدمت این بندر به دوره ایلامیها میرسد. غار تودیو نزدیک روستای قاندهیدر، گنبد سلیمان بن علی، سواحل دریا، جزیره میرمهنا از نقاط سیاحتی این شهرستان میباشد.

براساس نتایج سرشماری نفوس و مسکن سال ۱۳۸۵ جمعیت این شهرستان ۸۳۴۱۸ نفر (حدود ۹/۴ درصد کل جمعیت استان) بوده که حدود ۷۷/۷ درصد آن شهرنشین می باشند. تراکم نسبی جمعیت شهرستان گناوه معادل ۴۰ نفر در کیلومتر مربع است. فعالیت غالب اقتصادی و بازرگانی در این شهرستان عمدتاً در زمینه خدمات و بخشی در صنایع دستی و تولید گبه و گلیم می باشد. فعالیتهای بازرگانی و انجام صادرات و واردات به صورت مبادلات مرزی و ملوانی از مهمترین فعالیتهای ساکنان این شهرستان بخصوص شهر گناوه بشمار می روند. نرخ بیکاری در این شهرستان در حد متوسط استان و برابر ۹/۱۷ درصد در سال ۱۳۸۵ بوده است.

نقشه ۱-۱۰:

جدول ۱-۱ جمعیت استان بوشهر به تفکیک شهرستان در سال ۱۳۸۵

جمعیت بوشهر به مرد و زن ۱۳۸۵	جدول ۱-۱ استان تفکیک در سال				
	کل استان	روستایی	شهری	جمع	غیر ساکن
	۳۰۳۴۰۹	۵۷۷۴۶۵	۸۸۶۲۶۷	۵۳۹۳	
	۲۹۹۲۸	۱۹۵۲۶۳	۲۲۵۲۹۷	۱۰۶	
	۴۸۰۱۶	۱۵۵۹۵	۶۳۷۳۵	۱۲۴	
	۷۷۵۷۰	۱۴۶۷۵۶	۲۲۶۹۰۵	۲۵۷۹	
	۳۰۳۶۱	۴۲۱۵۲	۷۴۸۹۸	۲۳۸۵	
	۱۹۷۰۰	۲۸۸۹۳	۴۸۶۳۶	۴۳	
	۴۶۴۰۴	۴۸۹۱۱	۹۵۳۴۹	۳۴	
	۱۸۵۶۶	۶۴۸۵۲	۸۳۴۱۸	۰	
	۷۱۹۴	۲۲۱۶۱	۲۹۴۵۱	۹۶	
	۲۵۶۷۰	۱۲۸۸۲	۳۸۵۷۸	۲۶	
	زن	مرد	جمع	خانوار	
	۴۱۸۱۹۹	۴۶۸۰۶۸	۸۸۶۲۶۷	۱۹۰۱۴۳	
	۱۰۵۱۵۷	۱۲۰۱۴۰	۲۲۵۲۹۷	۵۳۲۸۵	
	۳۱۶۵۴	۳۲۰۸۱	۶۳۷۳۵	۱۴۶۷۳	
	۱۱۳۲۸۷	۱۱۳۶۱۸	۲۲۶۹۰۵	۴۸۳۲۷	
	۳۷۴۰۸	۳۷۴۹۰	۷۴۸۹۸	۱۶۰۰۲	
	۲۴۰۲۹	۲۴۶۰۷	۴۸۶۳۶	۱۰۰۵۶	
	۳۲۵۸۱	۶۲۷۶۸	۹۵۳۴۹	۱۵۲۵۱	
	۴۱۴۷۷	۴۱۹۴۱	۸۳۴۱۸	۱۷۷۳۱	
	۱۴۲۸۰	۱۵۷۱	۲۹۴۵۱	۶۳۹۷	
	۱۸۳۲۶	۲۰۲۵۲	۳۸۵۷۸	۸۴۲۱	